

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

© Foto Atse Bruin

Easthimmerwei 25

Over de boerderij die vroeger achter het huis op Easthimmerwei 25 stond, is weinig bekend. De boerderij lag, samen met een aantal andere boerderijen, op de oude Middelzeedijk.

Het vroegste dat op schrift staat over deze boerderij, is dat hier in 1511 Hero Fongersz woont en dat de boerderij vier en veertig pondemaat en twee einsen* groot is, inclusief 2 pondemaat “Saedlant leggende, om ende om an Hero fros huijs ende Heem”. Het weiland ligt vanaf de boerderij tot aan de Mieddyk en het “hoijland” ligt in het Meerland (Marlân). De boer moet over het Tiltsje, Suderbuursterleane, door het dorp Folsgara naar de Tsjaerddyk om bij het land te komen, aangezien er geen verbinding over de Mieddyk is.

Hoe de boerderij er uit zag, kunnen we lezen in een advertentie van 24 oktober 1787 in de LC:

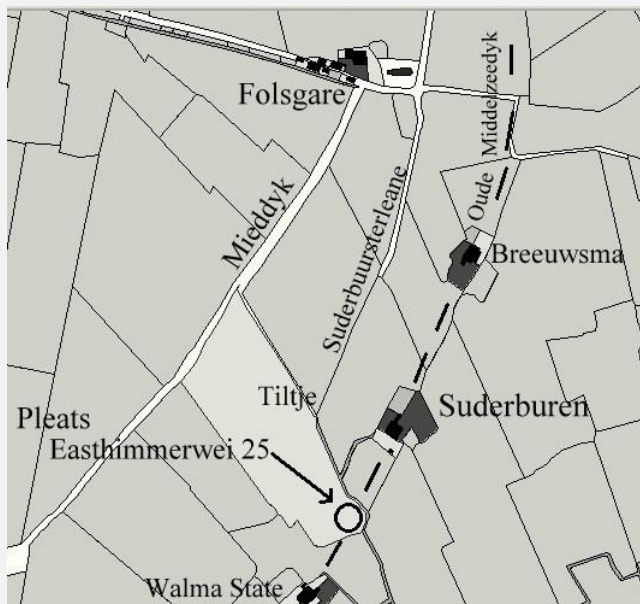
De Secretaris ADEMA, zal op Dinsdag den 30 October 1787 's Na demiddags om 1 Uur, in het Waapen van Sneek by de Finale Palm slag verkopen

Een uitmuntende ZATHE en LANDEN met de Huizinge, Schure, Hovinge en wydere annexen gelegen in Folsgeare, groot in het geheel, 40 een tweede Pondematen belast met 19 Floreen by JELLE PYTTERS bewoond Petry en May 1793 vry van

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

Huur, te huur doende boven de lasten a 222 Car. Guldens waarop per Pondem. geboden is 111 g.gls.

Kadaster 1832

Kaart Schotanus

Jelle Pytters (Pieters) is de zoon van Pytter Jelles en Ytie Jorrits. Pytter en Ytie zijn in 1757 getrouwd in Oosthem en boeren daarna in Westhem / Wolsum. Zoon Jelle wordt geboren in 1759. In 1768 is Pytter Jelles boer onder Folsgeare op de boerderij achter Easthimmerwei 25. Jelle trouwt in 1783 met Meike Beints uit Jirnsum. Ze volgen dan Jelle zijn vader op. Verder is er weinig over de familie bekend. Na Jelle Pytters komt Yme Keimpes op de boerderij. Daarna komt deze in de verkoop.

LC 10-12-1800:

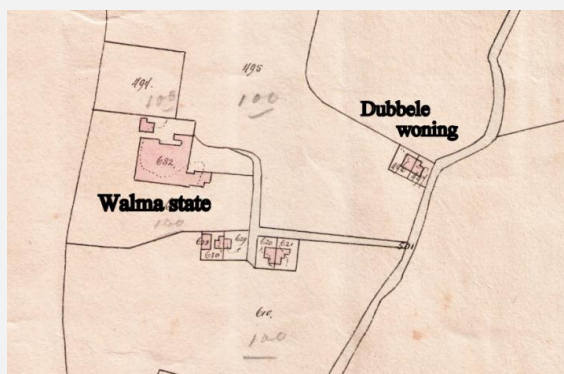
Eene uitmuntende Vrughtdoende en zeer geryflyke ZATHE en LANDEN met deszelfs HUIZINGE en HOVINGE cum annexis, staande en geleegen onder den Dorpe Folsgara , in het geheel groot na naam 69 Pondematen alle kostelyke Greidlanden belast met 17 1/2 Stuivers Schattinge wordende by Yme Keimpes cum uxore bewoond tot St Petry en May 1801 en kan alsdan vry van Huuringe door den Koper worden aangevaard.

Hilbrand Rintjes Runjers en Pietje Hanses, boer en boerin op Tjalhuizum kopen de boerderij. De oude boerderij wordt afgebroken en het land wordt bij de boerderij

Dorpscanon van Folsgeare

Eastimmerwei 25

van hun oomzegger Douwe Jans Boschma, die dan op Tsjærddyk 29 woont, gevoegd. Na het overlijden van Hilbrand Rintjes in 1813 ruilen Douwe Jans en weduwe Pietje Hanses van boerderij en komt Pietje Hanses in Folsgeare te wonen.

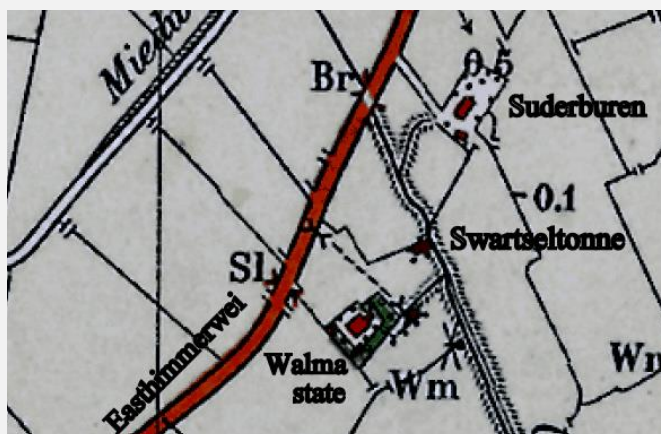

Kadaster 1887

Rond 1880 laat Gorrit Pieters van der Goot, boer op Walma state, de dubbele arbeiderswoning die ten zuiden van de voormalige boerderij staat, afbreken.

Vervolgens wordt er een huisje gebouwd, dat bij oud Folsgaasters bekend zal worden onder de naam "Swartseltonne".

Topografische kaart 1870 -1935

Klaas Gerrits de Jong en Minke Jikke Wijnja, beiden uit Oppenhuizen, zijn op 30 april 1925 getrouwd en worden boer en boerin in Tjalhuizum. Hier worden de dochters Idske (1926) en Clara (1929) geboren.

Heden overleed in het St. Antonius-Ziekenhuis te Sneek, in vollen vrede, na een hevig lijden, onze geliefde echtgenoot, vader en behuwdvader

KLAAS G. DE JONG,
in den ouderdom van 42 jaar.

Wed. K. G. DE JONG.
IDSKE.
CLARE.
Wed H. WIJNJA.
Tjalhuizum, 4 Februari 1932.

LC 06-02-1932

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

Na het overlijden van haar man Klaas in 1932 staat Minke er met haar twee kleine kinderen alleen voor. Ze houdt boelgoed en verhuist naar Folsgeare naar het huisje aan de Easthimmerwei bij het Tiltsje.

Om in haar levensonderhoud te voorzien, heeft ze buiten een ton staan waarin ze kleding zwart verft. Al snel wordt het huisje bekend onder de naam "Swartseltonne". In 1954 emigreert Minke met de twee dochters naar Ontario, Canada.

Clara en Idske de Jong met in het midden Trijntje Sweering.

foto: archief Wybren Sweering

Antje Damstra-Posthuma voor de "Swartseltonne"

foto: archief Damstra

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

Na het vertrek van Minke Wijnia met Idske en Clara naar Canada, komt Klaas Nijholt in het huisje wonen. Klaas Nijholt is weduwnaar, hij was getrouwd met Klaaske Bijzet.

Klaas Nijholt draagt altijd een pet en vertelt regelmatig het volgende gedicht, dat door Wybren Sweering is opgeschreven:

Myn âld hoed is foar sân dingen goed:

Rein en wyn en sinneskyn

Fliegebyt en miggeskyt

Sere holle, rudige nekke

Alles kin dat âlde ding bedekke !

Samen met zijn maat Sjouke de Groot staat Klaas Nijholt (rechts) in het dorp bekend als het duo “Leugen en Bedrog”.

foto: archief Wybren Sweering

1954 Klaas Nijholt met een familielid voor zijn huis de “Swartseltonne”.

foto: archief Wybren Sweering

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

Klaas Nijholt overlijdt in 1955. Hessel Boschma, boer op Walma state, laat het huisje afbreken. Hij wil voor zichzelf een huis laten bouwen bij het Tiltsje aan de Easthimmerwei. In 1956 begint aannemer Wiersma uit het dorp met de bouw van een huis met een kleine stal. Hessel Boschma wil hier rentenieren. Het nieuwe huis behoudt het zelfde huisnummer als het oude huisje de “Swartseltonne”.

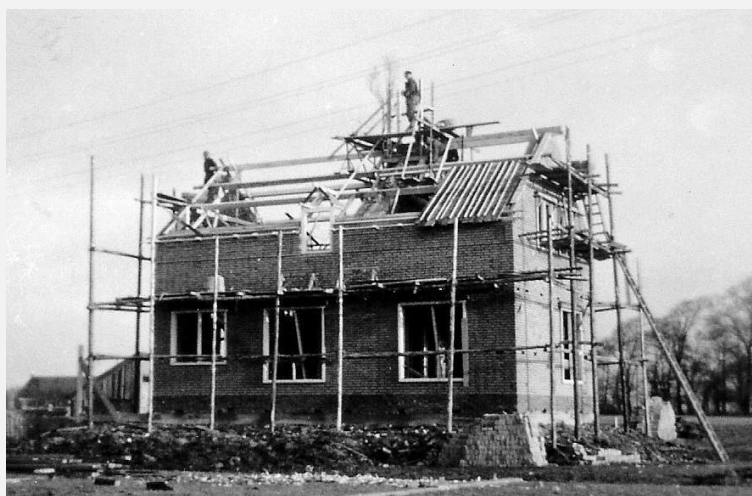
1956

Wybren Sweering op de steiger bij de bouw van de stal

foto: archief Feike Boschma

Een tak op het hoogste punt van de nieuwbouw.

foto: archief Feike Boschma

De tak (meiboom) is een symbool waarmee wordt gewenst dat de nieuwbouw net zo groot, sterk en stabiel mag worden als een boom. Eveneens is het een stille hint om te trakteren en wanneer het huis klaar is, een avond te worden uitgenodigd.

Tijdens de bouw van het huis heeft Hessel Boschma nog eens goed over zijn toekomstplannen nagedacht. Hij besluit dat zijn oomzegger Yke Boschma, die al lang bij hem in dienst is, er straks moet gaan wonen. Hij gaat zelf rentenieren in Bolsward.

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

Zo komen Yke Boschma en zijn vrouw Jetske Jorritsma na hun trouwen in 1957 als kleine boer in de nieuwe woning. Yke Boschma is een boer in hart en nieren. Yke en Jetske beginnen in de kleine stal met drie koeien, een paar schapen met lammeren en kippen. Jetske, Jet genoemd in het dorp, vent de eieren uit. Langzamerhand komen er steeds meer beesten en hokken bij, tot er op het hoogtepunt 20 koeien zijn. Yke is een dorpsman. Er is geen vereniging waar hij niet een functie heeft.

Hij is o.a. voorzitter van dorpsbelang, van de begrafenisvereniging enz.

In 1972 verhuizen Yke en Jetske naar Tsjaerddyk 29, waar Yke een grote boer wordt. Familie van der Valk komt dan in de woning aan de Easthimmerwei.

Het huis, verscholen tussen de bomen.

foto Atse Bruin

Gezicht op de achterzijde van het huis. Voor het hek stond het huisje de "Swartseltonne"

foto Atse Bruin

*Een pondemaat is gelijk aan 12 einsen. Een eins is 20 vierkante roeden. Een fjouwerkante roede wordt ook wel penning genoemd. De grootte van de roede verschilt van plaats tot plaats.

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 25

Colofon

Tekst: Atse Bruin

Bewerking: Wytske Heida

Foto's: Atse Bruin, archief Wybren Sweering, archief Feike Boschma, archief Damstra

Kaartje: Kadaster, Schotanus

Advertentie: LC

Disclaimer: Voor alle foto's geldt, dat er zorgvuldig is uitgezocht wie de eigenaar is en is toestemming gevraagd en gekregen voor gebruik in dit venster. Vensters over personen zijn geplaatst na feedback met betrokkenen. Mocht er desondanks iets niet correct zijn, gelieve de redactie te informeren.